

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Yhdyskuntalautakunta, § 140, 09.06.2026

Yhdyskuntalautakunta, § 42, 18.02.2025

§ 140

Asemakaava 8725, XXIII (Viinikka), XXIV (Nekala), XXVI (Jokipohja), Järvensivu, lidesjärven puisto

TRE:932/10.02.01/2020

Yhdyskuntalautakunta, 09.06.2026, § 140

Valmistelija / lisätiedot:
Karppinen Elina

Valmistelijan yhteystiedot

Projektiarkkitehti Raija Mikkola, puh. 040 806 3019, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 1241 626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Asemakaavaehdotus nro 8725 (päivätty 21.10.2024, tarkistettu 3.2.2025 ja 25.5.2026) hyväksytään ja esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Kokouskäsitely

Raija Mikkola ja Timo Koski olivat paikalla asiantuntijoina kokouksessa tämän pykälän aikana ja poistuivat esitystensä jälkeen ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 21.10.2024 päivätyn ja 3.2.2025 sekä 25.5.2026 tarkistetun asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nro 8725. Asian hyväksyminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Asemakaava-aineisto on osoitteessa www.tampere.fi/kaavat/8725.

Diaarinumero: TRE:932/10.02.01/2020

Kaavan laatija: Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti Raija Mikkola

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 20.02.2025 - 24.03.2025. Siitä saatiin 59 muistutusta sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnot.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asemakaavaehdotukseen on tehty nähtävilläolon jälkeen seuraavat muutokset:

- Koirapuisto on poistettu .
- Kaatopaikan puustoon ja rantavyöhykkeeseen liittyvien luontoarvojen säilyttämiseksi kaatopaikan kunnostuksesta on päätetty luopua. Tämän johdosta kaavakartalle merkittyä pilaantuneen maa-alueen ja liito-oravan elinympäristön rajauksia on tarkistettu.

Alla tiivistelmät viranomaisten ehdotusvaiheessa antamista lausunnoista:

Pirkanmaan ELY-keskus piti hyvänä, että toiminnallisia virkistysalueita ja niiden sijoittamista on arvioitu suhteessa luontoarvoihin. Nekalan vanhan kaatopaikan kunnostamisen luontoarvojen läheisyydessä todettiin aiheuttavan haasteita. Kunnostettavan kaatopaikan vierestä on määritetty kolme liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa (puuta), joista pohjoisimman osalta kaatopaikan pintarakenteiden rakentaminen aiheuttaisi muutoksia puun lähivyöhykkeelle tai jopa uhkaisi sen säilymistä. Kaatopaikan kunnostuksen yhteydessä tulisi arvioida Luonnonsuojelulaista poikkeamisen tarvetta.

Pirkanmaan Maakuntamuseon lausunnossa esitettiin, että kaavaselostukseen tulisi lisätä tieto Kalevankankaan harjujakson asemasta valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena sekä tieto arkeologisesta selvityksestä ja listaus muissa yhteyksissä toteutetuista lidesjärven ympäristön rakennettua ympäristöä ja maisemaa koskevista selvityksistä.

Osalliset antoivat asemakaavan ehdotusaineistosta 59 muistutusta.

Osallisten jättämissä muistutuksissa esiintyi paljon samoja näkökohtia kuin luonnosvaiheessa, mm:

- suunnittelualue tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena
- lidesjärveä rantavyöhykkeineen tulisi kehittää ainoastaan luonnonhoidon ja luontoharrastuksen näkökulmasta
- alueelle ei tulisi rakentaa viherpalveluja eli ihmisille tarkoitettuja toiminnallisia alueita
- koirapuiston poistamista toivottiin monissa muistutuksissa
- koko lidesjärven eteläranta tulisi liittää osaksi lidesjärvelle perustettavaa luonnonsuojelualuetta
- joissakin palautteissa todettiin suunnitelman kehittyneen myönteiseen suuntaan tai olevan hyvä ja tarpeita vastaava.

Asemakaavan ehdotusvaiheessa saadut lausunnot ja muistutukset sekä niihin annetut vastineet on koottu raporttiin, joka on asemakaavan liitteenä.

Ehdotusvaiheen yhteistyö ELY-keskuksen kanssa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asemakaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Nekalan vanhan kaatopaikan kunnostustoimenpiteitä on arvioitu uudelleen yhteistyössä ELY-keskuksen (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) kanssa. Taustana oli ELY-keskuksen antama lausunto kaatopaikan kunnostamisen mahdollisista kielteisistä vaikutuksista luontoarvoille.

Keskustelua ELY-keskuksen kanssa käytiin vuoden 2025 aikana. Tarkennetut tutkimukset sekä päivitettyt pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi ja riskinarviointi toimitettiin syksyllä 2025 Pirkanmaan ELY-keskukselle, joka antoi aineiston pohjalta lausunnon 28.11.2025.

Näkemyksenään ELY-keskus esitti, että arvioinnin perusteella Nekalan entisestä kaatopaikasta ei aiheudu merkittävää terveysriskiä alueen nykyisessä käytössä. Johtopäätöksenä oli, että kaatopaikka-alueen luontoarvot (liito-oravat, viitasammakot, linnusto) ovat tärkeämpiä kuin kaatopaikasta aiheutuvat vähäiset haitat ympäristölle. Näin ollen suunnitelmissa on esitetty ratkaisua, jossa jätettyttä ei tullakaan kunnostamaan peittämällä ja luiskaa muotoilemalla. Näin kaatopaikka-alueen puusto ja rantavyöhyke sekä niihin liittyvät luontoarvot voidaan säilyttää, koska mittavia maansiirtotöitä ei tarvita.

Nekalan vanhalle kaatopaikalle ei rakenneta tiivistä pintakerrosta ja haitta-ainepitoiset ja/tai jätteelliset maa-ainekset jäävät pääosin sijoilleen. Alueella on tutkimuksien mukaan pilaantumaton pintamaa, ja kuormitus lidesjärveen on nykyisin hyvin maltillista. Kaatopaikka-alueen vaikutuksia ympäristölle tarkkaillaan ympäristöviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti ja raportoidaan viranomaisille vuosittain.

Kaatopaikka-alueella on todettu runsaasti vieraslajeja, joiden torjuntaa mm. maakerroksella peittäen suunnitellaan tarkemmin puiston toteutusvaiheen yhteydessä.

Tiedoksi

yhdyskuntalautakunnan päätöksestä: muistuttajat (59); valtuuston päätöksestä: Lupa- ja valvontavirasto; Pirkanmaan maakuntamuseo; muistuttajat (59); asemakaavaavustajat@tampere.fi; Katariina Rauhala, Timo Koski, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Liitteet

- 1 Liite yla 9.6.2026 Asemakaavakartta
 - 2 Liite yla 9.6.2026 Asemakaavaselostus
 - 3 Liite yla 9.6.2026 Asemakaavan seurantalomake
 - 4 Liite yla 9.6.2026 Asemakaavan vaikutusten arviointiraportti
 - 5 Liite yla 9.6.2026 Kaupungin vastine muistutuksiin ja lausuntoihin
-

Yhdyskuntalautakunta, 18.02.2025, § 42

Valmistelijat / lisätiedot:
Montonen Hanna

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8725 (päivätty 21.10.2024, tarkistettu 3.2.2025) hyväksytään asetettavaksi julkisesti nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 21.10.2024 päivätyn ja 3.2.2025 tarkistetun asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nro 8725. Asian hyväksyminen kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan.

Asiakirjat ja lisätiedot ovat osoitteessa www.tampere.fi/kaavat/8725 ehdotuksen nähtävilleasettamisesta lähtien.

Diaarinumero: TRE:932/10.02.01/2020)

Kaavan laatija: Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehti Raija Mikkola

lidesjärvi on luonnonsuojeluohjelman kohde ja se kuuluu valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan. Suunnittelualue sijaitsee Nekalan kaupunginosassa noin kaksi kilometriä Tampereen keskustasta kaakkoon. Asemakaava-alue sijoittuu lidesjärven aiemmin asemakaavoittamattoman etelärannan osalle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa lidesrannan katuun, idässä matonpesualueeseen, etelässä Nekalantiehen ja lännessä Rantaraittiin. Alue on pääosin vehreää ja voimakkaasti kulttuurivaikutteista. Suunnittelualueen pinta-alasta merkittävä osa koostuu lidesjärven vesialueesta sekä Nekalan että Järvensivun puolella ranta-alueesta.

Kaavatyö aloitettiin vuonna 2020 tavoitteena kehittää lidesjärven ympäristöstä viher- ja virkistysaluetta kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. Suunnittelun lähtökohtina ovat alueen luonto- ja maisema-arvot.

Tampereen kantakaupungin yleiskaavan mukaisesti alueelle suunnitellaan luontopainotteista puistokokonaisuutta, huomioidaan vesi- ja ranta-alueella EU:n luontodirektiivilajien elinympäristöt, kehitetään alueen virkistysyhteyksiä sekä esitetään kaupungin viherpalveluohjelman mukaisesti myös muutamaa toiminnallista aluetta Nekalantien tuntumaan.

lidesjärven vesialue ja rantavyöhykkeitä on asemakaavassa osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL). Varsinainen lidesjärven luonnonsuojelualueen perustaminen tapahtuu oman lupaprosessinsa kautta.

Nekalanrannaksi nimettävä lidesjärven eteläranta on pääosin osoitettu kaavamerkinnällä VL-10 lähivirkistysalueeksi, jota hoidetaan maisemallisena kokonaisuutena, jossa vaalitaan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja ja luonnon monimuotoisuutta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hoitotoimenpiteet, täydennysistutukset, maisemallisten näkymien avaaminen sekä virkistystä palvelevat rakenteet ja varusteet tulee sovittaa hienovaraisesti kokonaisuuteen siten, että otetaan huomioon kunkin osa-alueen erityispiirteet. Toimenpiteissä tulee ottaa huomioon merkittävä kasvi- ja eläinlajisto. Alueelle tulee laatia käyttö- ja hoitosuunnitelma.

Liikennemelulle altistuva osa Järvensivun puoleista rantaa on osoitettu kaavamerkinnällä EVS suojaviheralueeksi, jolla sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas ekologinen yhteys. Muu osa pohjoisrantaa on lähivirkistysaluetta (VL).

Rantaraitin ja Nekalantien varrelle on osoitettu merkinnällä ET-2 paikat nykyisille muuntamorakennuksille.

Nekalanrannan yleissuunnitelmassa voimakkaimmin uudistettavat alueet on osoitettu kaava-alueen länsipuoliskolle; vanhan kaatopaikan alueelle sekä Nekalantien varren varikko- ja varastoalueille. Puhdistettava kaatopaikka-alue tulee uudelleen viherrakennettavaksi, mutta sen maisematilallinen luonne säilyy perustettavien niittyjen ja nurmialueiden sekä rantaviivaa seuraavien puustutusten myötä. Uudistaminen tarjoaa mahdollisuuden myös leviämään päässeiden haitallisten vieraslajien hävittämiseen alueelta. Rakennetummat viheralueen osat leikki- ja liikuntatoimintoinen on sijoitettu yleissuunnitelmassa nykyiselle varikkoalueelle.

Muilta osin yleissuunnitelmassa esitetyt ratkaisut ovat viheralueen nykytilaa säilyttäviä ja maltillisesti virkistykseen olosuhteita kehittäviä. Entisen taimiston alueelle on osoitettu pieniä nurmialueita oleskeluun sekä puuston harventamista säilyvien puiden kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Rannan taukopaikkoja on esitetty kehitettäväksi sekä rantareitin kosteimpiin kohtiin laiturimaisia puutasoja/pitkospuita.

Kaavakarttaan on merkitty alueina maalla sijaitsevat, direktiivilajeille (liito-orava ja lepakot) tärkeät ympäristöt. Viitasammakon elinympäristöt sijaitsevat vesirajassa luonnonsuojelualueen (SL) alueella, mutta ne on osoitettu myös aluemerkinällä (luo-4).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin nähtäville 19.11.2020 - 10.12.2020 sekä lähetettiin tiedoksi osallisille. Aloitusvaiheessa järjestettiin lisäksi osallisille virtuaalityöpaja. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin viranomaisilta, Tampereen kaupungin hallintokunnilta ja työryhmiltä kuusi kommenttia ja yksi teknisluonteinen tarkistusehdotus. Viranomaisten ja hallintokuntien kommentteissa otettiin kantaa mm. tarvittaviin selvityksiin sekä luontoarvojen, arkeologisten ja maisemallisten arvojen huomioimiseen suunnittelussa.

Osallisten antamia palautteita oli yksitoista. Palautteissa tuotiin esiin mm. seuraavia seikkoja:

- suunnittelualue tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- lidesjärveä rantavyöhykkeineen tulisi kehittää ainoastaan luonnonhoidon ja luontomatkailun näkökulmasta
- yhteyksiä suunnittelualueelta muualle lidesjärven rantavyöhykkeelle tulisi parantaa
- Järven etelärannalle tarvittaisiin uusi mittava lintutorni ja sen alle sadekatos
- Nekalantien varteen kunnolliset paikoitustilat ja infokahvila wc-tiloineen
- Nekalan vanhaa kaatopaikkaa ei tulisi ryhtyä kunnostuksen puitteissa kaivelemaan, luonto hoitaa puhdistuksen ajan myötä
- Erityisesti luonnon monimuotoisuutta tukevat mm. iso kuusiaita taimiston länsilaidalla ja pensaikkokosteikko siitä edelleen länteen. Nämä tulee säilyttää.

lidesjärven puiston asemakaavaprosessia koskien kaupunginvaltuustolle toimitettiin 20.12.2021 "Tampereen lidesjärvi ja sen eteläpuolinen alue luonnonsuojelualueeksi" -kansalaisadressi. Kansalaisadressissa esitetään, että koko alue lidesjärven rannasta Nekalantielle ja matonpesupaikalta Rantaraitille kehitetään ensisijaisesti luonnonsuojelualueena eikä ihmiselle rakennettuna oleskelu- ja toimintapuistona.

Myös pormestariohjelmassa 2021-2025 on korostettu, että asemakaava-alueeseen kuuluvalla lidesjärven etelärannalla tulisi pidättäytyä kokonaan viherpalveluiden eli ihmisille tarkoitettujen toiminnallisten alueiden rakentamisesta.

Pormestariohjelman 2021-2025 ja kansalaismielipiteen ohella asemakaavatyössä ja Nekalanrannan yleissuunnittelussa on pyritty kuitenkin huomioimaan myös Tampereen kaupungin päätöksenteossa aiemmin linjattuja tavoitteita. Nämä tavoitteet ilmenevät Tampereen luonnonsuojeluohjelmasta, ajantasaisesta yleiskaavasta (Kantakaupungin yleiskaava 2040 ja vaihekaava valtuustokaudelle 2017-2021) sekä viherpalveluohjelmista (Leikkipaikat 2021-2030, Koirapalvelut 2011-2025). Luonnonsuojeluohjelman ja yleiskaavan on hyväksynyt kaupunginvaltuusto, viherpalveluohjelmat puolestaan yhdyskuntalautakunta. Asemakaavassa esitetty luonnonsuojelualan rajausta perustuu yleiskaavaan ja luonnonsuojeluohjelmaan. Yleiskaava ja viherpalveluohjelma puolestaan ovat taustalla siinä, miksi toiminnallisia alueita esitetään kaava-alueelle.

Pormestariohjelma ja kansalaisadressi on huomioitu suunnittelussa siten, että asemakaavamääräykset tähtäävät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja luontoarvojen turvaamiseen. lidesjärven etelärannalla asemakaavassa osoitettu pääkäyttötarkoitus VL-10 velvoittaa vaalimaan luonnon monimuotoisuutta. Erillisillä asemakaavamerkinnoilla säilytetään ranta-alueella ja maalla esiintyvien luonnonsuojelulain mukaisten lajien elinympäristöt. Näitä lajeja ovat liito-orava, lepakot, täplälampikorento ja idänkirsikorento sekä loistuppisieni. Asemakaavan yleismääräysten mukaisesti alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

huomioitava alueen merkitys lintujen tärkeänä pesintäalueena sekä muutonaikaisena ruokailu- ja levähdysalueena. Asemakaavassa on annettu yleismääräys myös lepakoiden huomioimisesta alueen valaistusta suunniteltaessa.

Nekalanrannaksi nimettyä lidesjärven etelärantaa koskeva viheralueen yleissuunnitelma perustuu alueen umpeenkasvun välttämiseen sekä mahdollisimman monipuolisten kasvillisuustyyppien ja sitä kautta eläimistön elinympäristöjen ylläpitoon.

Asemakaavan valmisteluaineisto kuulutettiin nähtäville 24.10. - 14.11.2024. Aineistosta saatiin viisi kommenttia viranomaisilta ja Tampereen kaupungin hallintokunnilta. Valmisteluaineistoa esiteltiin myös suunnittelijoiden päivystystilaisuudessa 6.11.2024. Osalliset antoivat aineistosta 56 mielipidettä.

Viranomaisten lausunnoissa kaavaratkaisua pidettiin periaatteeltaan kannatettavana. Luontoarvoja, arkeologisia ja maisemallisia arvoja turvaaviin kaavamerkintöihin esitettiin joitakin tarkennuksia. Kaatopaikan kunnostuksesta esitettiin lisäkysymyksiä. Viranomaisten ja hallintokuntien lausunnot on pystytty pitkälti huomioimaan kaavaehdotuksessa ja siihen liittyvässä aineistossa. Valmisteluvaiheen lausunnot ja mielipiteet sekä niihin annetut vastaukset on koottu palauteraporttiin, joka on kaava-aineiston liitteenä.

Osallisten palautteissa nousi vahvimmin esiin tavoite turvata lidesjärven etelärannan luontoarvot säilyttämällä alue pitkälti nykytilassaan. Viherpalvelujen tuomista alueelle vastustettiin hyvin monissa mielipiteissä. Kaavaratkaisussa ja Nekalanrannan yleissuunnitelmassa on pyritty sovittamaan Nekalanrannan luontoarvoihin jonkin verran toiminnallisia alueita. Uudet toiminnot osoitetaan nykyisille varasto- ja varikkoalueille Nekalantien tuntumaan.

Lausunnot

Pirkanmaan Ely-keskus, Pirkanmaan maakuntamuseo

Tiedoksi

Timo Koski, Eeva Punju, Katariina Rauhala, Pirkanmaan ELY-keskus, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Kokouskäsitely

Raija Mikkola ja Timo Koski olivat paikalla asiantuntijoina tämän asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta esitystensä jälkeen ennen päätöksentekoa.

Yrjö Schafeitel poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ja varajäsen Pentti Hupanen saapui kokoukseen.

Liitteet

- 1 Liite yla 18.2.2025 Asemakaavakartta
- 2 Liite yla 18.2.2025 Asemakaavaselostus
- 3 Liite yla 18.2.2025 Asemakaavan seurantalomake

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

4 Liite ylä 18.2.2025 Asemakaavan vaikutusten arviointi

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi 12.6.2026 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on annettu postin kuljetettavaksi 15.6.2026

Tampere
15.06.2026

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§140

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)